

รักแรกพบที่ “มะละกา”

หากเอ่ยคำว่า “มะละกา” เชื่อว่าคนส่วนใหญ่จะคุ้นชื่อดังกล่าวผ่านการรับรู้ในวิชาประวัติศาสตร์ หรือ วิชาภูมิศาสตร์ที่เคยเรียนมาในสมัยมัธยม หลายคนรู้จักมะละกาในชื่อของ “ช่องแคบมะละกา” ที่มีความสำคัญต่อการเดินเรือและเป็นยุทธศาสตร์ทางทะเลที่สำคัญ เนื่องจากเป็นช่องแคบที่คั่นระหว่างแหลมมลายู ประเทศมาเลเซีย กับเกาะสุมาตรา ของอินโดนีเซีย ขณะที่หลายคนรู้จักมะละกาในฐานะดินแดนที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ รัฐบาลค้าที่เก๋รุ่งเรือง และผ่านการตกเป็นดินแดนในการครอบครองของชาวตะวันตกถึงสองชาติ อีกทั้งยังเป็นดินแดนของกลุ่มหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน

ปลายเดือนตุลาคมปีที่ผ่านมา ฉันมีโอกาสดินทางไปเยือนมะละกาครั้งแรก มะละกาในเดือนตุลาคมต้อนรับฉันด้วยสายฝนบางๆ สลับกับแสงแดดอุ่นๆ คล้ายกับกำลังสร้างความประทับใจเมื่อแรกพบ เมื่อฝนขาดเม็ดฉันพบว่าตัวเองกำลังเดินอยู่บนถนน Laksamana เบื้องหน้าคือ “จตุรัสแดง” ซึ่งรายล้อมไปด้วยสิ่งก่อสร้าง และสถาปัตยกรรมของชาวตะวันตกที่ครั้งหนึ่งเคยเข้ามาครอบครองดินแดนแห่งนี้ โปรตุเกสเป็นตะวันตกชาติแรกที่เข้าครอบครองมะละกาในปีค.ศ.1511- ค.ศ.1641 ต่อมาดัชท์ก็ได้เข้าครอบครองดินแดนแห่งนี้ต่อในปีค.ศ.1641- ค.ศ.1795 มะละกาถูกเปลี่ยนมืออีกครั้งไปอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าอาณานิคมอังกฤษในปีค.ศ.1795- ค.ศ.1941 จากนั้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพญี่ปุ่นได้เข้ามาครอบครองดินแดนแห่งนี้ในช่วงเวลาสั้นๆ ระหว่างปีค.ศ.1941- ค.ศ.1945 ทว่าภายหลังจากญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในสงคราม พบว่าอังกฤษได้กลับเข้ามาครอบครองมะละกาอีกครั้งในปีค.ศ.1945-1957¹ มะละกาหลุดพ้นจากการถูกครอบงำภายหลังจากมาเลเซียได้รับอิสรภาพในปีค.ศ.1957 มะละกาในวันนี้โดดเด่นในฐานะเมืองมรดกโลก แม้ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของการค้าที่รุ่งเรืองเช่นอดีต ทว่ากลิ่นไอของประวัติศาสตร์ที่ถูกผสมผสานเข้ากับความเป็นพหุสังคม กลับกลายเป็นเสน่ห์ของมะละกาในวันนี้

¹ ฌนา คชา. (2552). มะละกา ดินแดนแห่งสายลมสองทิศบรรจบกัน. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2554 จาก

เสียงกคชัตเตอร์ครั้งแรกดังขึ้นเมื่อพบกับความงามของโบสถ์คริสต์ หรือ *Christ Church Melaka* ที่ตั้งอยู่ตรงหน้า ความโดดเด่นของโบสถ์คริสต์ นอกจากจะเป็นเอกลักษณ์ของจัตุรัสแห่งนี้แล้ว ประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของมันยังระบุถึงการถูกสร้างและตั้ง ณ ที่แห่งนี้มาตั้งแต่ปีค.ศ.1753 ด้วยการนำอิฐสีชมพูจากเนเธอร์แลนด์มาก่อสร้างและเชื่อมด้วยคินสีแดงของที่นี่²

เสียงกคชัตเตอร์ดังถี่ขึ้นเรื่อยๆ เมื่อนับพบกับอาคารสตัดธิวท์ (*The Stadthuys*) ซึ่งเป็นอาคารเก่าแก่ที่อยู่ถัดไปจากโบสถ์คริสต์ จากประวัติศาสตร์พบว่าถูกสร้างขึ้นเมื่อปีค.ศ.1650 เดิมเป็นจวนของผู้ว่าราชการของรัฐบาลดัตช์ที่เข้ามาปกครองมะละกาต่อจากโปรตุเกส ก่อนหน้านั้นเป็นอาคารที่ทาสีขาว แต่ต้องการให้เข้ากับโบสถ์คริสต์ และบริเวณตึกที่เหลือในจัตุรัสแดง จึงทาเป็นสีแดง(สีปลาแซลมอน)ทั้งหมด³ ความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นของมันคืออาคารที่มีประตูไม้ขนาดใหญ่ กำแพงหนาสีแดงทึบ และบานพับเหล็กหลอม ปัจจุบันอาคารแห่งนี้ถูกดัดแปลงให้เป็นพิพิธภัณฑสถานและศูนย์มานุษยวิทยา เพื่อบอกเล่าประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมะละกาในอดีต รวบรวมความรู้ด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ข้าวของเครื่องใช้ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยร่วมกันในดินแดนแห่งนี้ สิ่งที่น่าสนใจ คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้จะรวบรวมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมและพิธีแต่งงานของชาวจีนเพอรานากัน หรือ ชาวจีนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานและแต่งงานกับคนพื้นเมืองเอาไว้ สะท้อนให้เห็นว่ามะละกา ตลอดจนดินแดนที่เป็นประเทศมาเลเซียในทุกวันนี้ ถูกเติมเต็มด้วยความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรมมาเป็นระยะเวลาานาน

² เฟื่องอ้าง

³ เฟื่องอ้าง

ท่ามกลางสถาปัตยกรรมและกลิ่นไอแบบตะวันตก ฉันกลับสัมผัสได้ถึงความงดงามที่เคลื่อนไหวข้างกาย ทว่ากลับเป็นกลิ่นไอของความเป็นเอเชีย มะละกาในปัจจุบันคงไม่แตกต่างไปจากในอดีตมากนัก ดินแดนเล็กๆที่เป็นศูนย์รวมของคนหลากหลายเชื้อชาติ วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมที่ยังคงหลงเหลือ และบางอย่างได้รับการสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ เป็นเสน่ห์เข้ายวนชวนให้นักท่องเที่ยวที่เพิ่งสัมผัสกับดินแดนแห่งนี้ เป็นครั้งแรกรู้สึกถึงการตกหลุมรัก เสียดายที่ฉันต้องรีบขึ้นอีกครั้ง ฉันเก็บภาพบรรยากาศการชุมนุมของรถสามล้อถีบที่อยู่ไม่ไกลจากอาคารสดชื่นที่มากนัก ไม่ใช่เป็นการชุมนุมการประท้วงที่รุนแรง ตรงกันข้ามกลับเป็นการชุมนุมที่ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยรอยยิ้ม รถสามล้อถีบประดับด้วยดอกไม้ บางคันตกแต่งด้วยพู่ห้อย บางคันติดม่านห้อยระย้า นักท่องเที่ยวที่จากชมเมืองเก่าสามารถอาศัยสามล้อถีบเป็นพาหนะในการดื่มด่ำกับความสวยงามรอบๆจตุรัสแดงได้

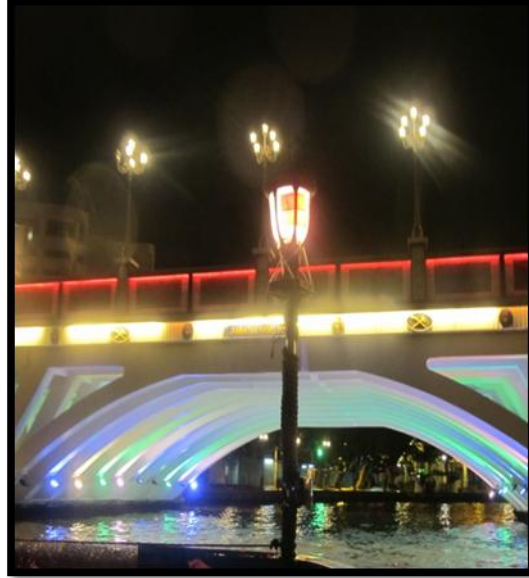
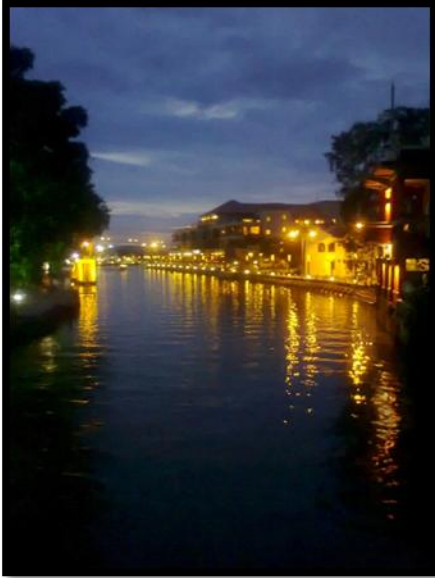

เจ้มน่าพิกาหมุนเวียนและซ้อนทับกันก็รอบไม่อาจรู้ได้ ผลอมองฟ้าอีกที่พบว่าแสงแดดถูกกลบด้วยความมืดเสียแล้ว ความงดงามของมะละกาได้ถูกเติมเต็มด้วยความโรแมนติกของสองฝั่งคลอง หากเวนิสคือคลองสายที่โรแมนติกที่สุดของอิตาลี การล่องเรือริเวอร์ครุชมความงามยามค่ำคืนของสองฝากฝั่งคลองมะละกาก็คงให้ความรู้สึกไม่ต่างจากนั้น

ลมพัดโชยมา อาคารบ้านเรือนที่เก่าแก่และถูกยกย่องให้เป็นมรดกโลกพากันประดับประดาด้วยไฟหลากสียิ่งเพิ่มความงดงามของคลองมะละกามากขึ้นอีก สถาปัตยกรรมที่สะท้อนบนตัวบ้าน วิถีชีวิตของผู้คนที่ผ่านการรับและปรับเปลี่ยนบ้างก็ถูกถ่ายทอดความเป็นดั้งเดิม บ้างก็ถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย คลองมะละกาที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นเส้นทางสัญจรทางน้ำ บางเวลาสายน้ำแห่งนี้อาจถูกทิ้งขว้างด้วยกาลเวลา หรือถูกผู้คนหลงลืม ทว่าในวันนี้มันกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง ภาพที่อยู่ตรงหน้า...มะละกาเป็นความสวยงามราวกับจับต้องได้ แม้ไม่มีใครสามารถนิยามว่า “ความโรแมนติก” นั้นมีหน้าตาเป็นเช่นไร แต่การมา

เยือนมะละกาในครั้งนี้แม้จะเป็นครั้งแรกที่เราสบตากัน แต่สิ่งที่ฉันรู้สึกและสัมผัสได้ก็คือ รักแรกพบของ
ฉันเกิดขึ้นที่นี่... ที่มะละกา

หมายเหตุ : บทความชิ้นนี้เขียนขึ้นหลังจากกลับมาจากการทำงาน ณ ประเทศมาเลเซีย กับโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะ
สังคมศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ 26-30 ตุลาคม 2554